

LIV stezice št. 4

maj 1956

PESNI HREBENKA

Pa saj ti ne veš,
kako je v večeru,
ko onkraj se ceste strune zbuše,
pa saj ti ne veš,
kako v plahem nemiru
v duši mi dramijo skrite želje.

Pa saj ti ne veš,
kako je v večeru,
ko sence topolov vodo prameste,
pa saj ti ne veš,
kako v plahem nemiru
usta šepetajo tvoje ime.

Pa saj ti ne veš,
kako je v večeru,
ko z dekletom pod roko fant mimo gre,
pa saj ti ne veš,
kako v plahem nemiru
tebe pritisnil bi jaz na sret.

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

O, mati, če kdaj prideš v mesto,
ne išči me v gruhami ljudi.
Počakaj rajši ob stezi za cesto -
tam sin tvoj pred seboj beži.

O, mati, tukaj vas je zid
in vam, da to bi te bolelo,
tako kot jaz sem v sebi ubit,
da tebe bi našelo.

O, mati, jaz sem kot berač,
ki sva ga srečala nekdo na vasi,
kakor otrok sem, ki sredi igrač
umira sam, tako počasi...

Zato, o mati, če prišla boš v mesto
ne išči me v gruhami ljudi.
Počakaj rajši ob stezi za cesto -
tam sin tvoj pred seboj beži.

S. L. U. T. N. J. A.

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Morda pa ne bi smel
zavrisnati na glas
sinoči, ko veseli
sem šel skoz nalo vas.

Morda, morda nekeš
bom šel skoz nalo vas,
ko padala bo noč,
in točen bo moj glas.

Morda pa ne bi smel
zbuditi te, deklica,
pa nisem razumel,
da sreča s snom se čepa.

Takrat, takrat te spet
prebudil bom iz sanj ...
spominu davnih let
boš rekla: "koda zanj."

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

Pa saj ti ne veš,

o pomni,
kako si zbudila tilino iz sna,
kako si raztrgala srčno sroča
tedaj?

Pa šutiš,
deklica, tako kdaj po večer,
kako se prikrade v rastoči nemir:
"Zakaj?"

SPOMENJE

V tvojem pogledu bil je edijo,
 saj je za zmeraj.
 Kot da še včeraj,
 kot da še danes
 oči govorijo,
 kot da na veke
 bom trpela,
 kot da bi nikdar
 ljubiti ne smela.

PISMO

Pražen papir
 bilo je pismo tebi.
 Pero brez črnila
 čakalo je na pisanje.

Moja ljubezen se bilo le sanje,
 ki njih skrivnost
 bila je daleč tebi -
 ne bi se smela zanje.

Pražen papir
 bilo je pismo tebi.

Bal sem se,
 ne vem zakaj,
 izpovedati ljubezen,
 izogibal sem se srečanja s teboj.

Ljubezen je postajala
 resnična senja.
 Pražen papir
 bilo je pismo tebi.

KO SI SAMA PO POLJU HODILA

Ko si sama po polju hodila
 žal mi bilo je,
 da nisem te ljubil.
 Ko si ti mene ljubila,
 ne vem kaj bilo je,
 da nisem te ljubil.

Ko zdaj si nekoga k sebi dobila -
 oh, moje srce -
 zdaj jaz te ljubim.
 Ko zdaj si mene tako pozabila
 meni se zdi,
 da me bom nikdar pozabil.

STAR MOTIV

"Našvidejaje." "Ah, vrag s teboj!"
srce in um sta šepetala,
ko si odhajala nocej.

"Našvidejaje...jaz do tedaj
ohranil bom srce ljubeče,
ti zvesta vrai se nazaj.

"Ah, vrag s teboj in stokrat vrag,
devolj si me do zdaj morila:
če sebi sem se zdel bedak."

Srce in um ^{oba} - ekstreni!
Vsak ima prav, po svoje pravi:
jaz je ubral bom med obema.

REČNIČNA PRAVLJICA

Ke prviokrat si na križišču cest
šla s drugim mine - mine brez besed,
sem ti postal nezveste zvest.

Saj vem, da si ozrla se nazaj,
da presil je: "Oprostil!" tvoj pogled,
a v meni srce je vprašanje že: "Zakaj?"

Poten? Potem pa scontentja pod noč,
ke njega si čakala na križišču cest,
sem z druge mine šel tebi v pomoč.

Oprostil mi, če moja je in tvoja je povest.
In če kdaj spem zdaj se na nekoč,
ti moram biti le zvesto nezvest.

SPONIN

Sponin je to, kar mi misu ne da,
sponin je to, kar roče iz srca,
sponin je to.

Dekle mlado pred letom v maju je,
dekle mlado raslo mi srce,
dekle mlado.

Samo poljub in srečna sva bila,
samo poljub in če sva se rasla;
Samo poljub.

Le bežen up zdaj nosim sam s seboj,
le bežen up vznemirja me nocej,
le bežen up;

Kje ona je, se spomni kdaj,
kje ona je, če me še ljubi kaj,
kje ona je?

Moje srce kot nekdaj še kari,
moje srce si samo k njej želi,
moje srce.

SAJ TE NISEM NIKDAR LJUBIL ...

Saj te niseem nikdar ljubil,
ne zamori,
če ti kdaj kdo pravil je.
Saj igrati niseem mislil,
ne zamori,
le utvara mi bila je vse.

Saj te niseem nikdar presil,
ne zamori,
da hočila bi z mano.
Saj me ni nikdar bolelo,
ne zamori,
če kdo drug je šel s teboj.

KOT OBLAK MI JE LUBEZEN ...

Kot oblak
mi je ljubezen,
ki zdaj na nebu je
zdaj spet ga ni,
kot korak,
ki se približa
in v dalji spet se izgubi,
kot (ljubezen) bolezen nalezljiva,
ki je zdaj ta,
zdaj nekdo drug trpi...

T. Breznjak: *VIII*

PO SLOVESU

Da kaj bi, kaj! Bil čas je advokat,
in vse med nama kaj solidna čena.
Slovo je dalo končni rezultat,
bila sva neiskrena ci iskrena.

Igrala sva, ne s sanjami, adut
bila je zamaskirana beseda
in odrazen še "pocukra" atribut,
kot je gostilna tretjega razreda.

Da kaj bi, kaj! Lahk' sladko vzemi vrati!
Bila bi še iskreno neiskrena!
Da bil sem potencirani bedak,
je jasno kakor zehrat čna.

Da kaj bi, kaj! Bil čas je advokat,
in vse med nama kaj solidna čena.
Slovo je dalo končni rezultat,
bila sva neiskrena ci iskrena.

Da kaj bi, kaj! Lahk' sladko vzemi vrati!
Bila bi še iskreno neiskrena!
Da bil sem potencirani bedak,
je jasno kakor zehrat čna.

S L O V O

Zbegom ti
in s tabo vsi
prividi lepote.
Ke sem te ljubil sokoč,
mislil sem, da ti si rešitev uganke.

Bedaj, o deklo,
ke tavan okoli,
le to vem,
da se ne bo več
nikoli, nikoli...

J. Kromar: *vi*

S T A R K A

S palico v roki
gre med polji tam
po ozki gasi iz vasi
v svoje koč, ki je sused ob gozdu
/v vasi je prosjajala/
in misli:

"Korda samo še danes
grem v to berno bajto,
korda samo še danes
veter tulil bo skozi limo mi,
korda samo še danes..."

Drugi dan bile je mrtva
in prišgali so ji svačo.

Naslednje noč bila je zadajšč
v svoji koči sama -
tudi svačo veter je uganil,
ko je (zadajšč) posledajšč skozi limo
si igral...

S L I K A

Trdo je tvoje delo, oče, vem,
a zato mi,
ki si mešan -
da bil bi tebi enak!

Le vsaj ob vinu
se ti včasih obraz zjasni.
Jaz nimam vpisaviti se ob spominu.
Pred sedanjostjo bežim.

Jej, in nastopil nisem še poti,
ki se pelje
v preteklost...

"Ob petih, kajne?" z nase naprej je je vprašal.

"Proy, ob petih," je rekla.

"Kaj pomeni to?"

"Drži: ob petih na K...," je sklonila in pokazala v smeri.

Nazvala je, s druge strani hodnika je prihajal profesor.

Ivan se je zarežal brezbriskoga in posli del nasprotno ničje.

Čad vrati svojega razreda je postal in takej opoznal, da je profesor že neuri. Miš hudega, si je mislil pa odprl vrata, vstopil pred profesorja in se uradno opravičil:

"Prosim, opravičite, sem bil v pisarni..."

"Le prav," je profesor pokimal in nadaljeval svoje pridige.

Gledal je na stel in se čudil zasiba. "Vraga," mu je ušlo,

ko se je ozrl nazaj in videl, da sedi na polsaljenem stolu, ki ga je prejmal ure grel levi konec.

Franco se je krudno ozrl vanj in ga naravnost vprašal, če da ne bi videl, zakaj gre? "Kaj pa je? Kje si bil?"

"Vojna tojba," mu je Ivan zabrusil v obraz. Konej je tagu odpravil, se je že obrnil iz prve klopi ležaje, mu skrivnostno pomikal in zabrusil:

"... jaz pa sem po šton'gsoh grem,

kočar navajen sem"

"Blager ubogin ...," ga je hotel Ivan jedko zšiti, z ga je ležaje prehitel:

"... zaljubljenost, ne?"

Profesor je nualjive peškili iz za kajige: "Kaj laže, ne, kaj?"

"Da 90 stopinj na dno, prosim," je Ivan se silnil proti ležjetu in se skušal skriti za hrbtom prednjega. Se tam se je silil siliti profesorjevi razlagi, a je bila take rekleto selgetasno, da ni od selgoga časa samoga sebe pešil.

"Se kralu svenile?" je pecukal Franceta na rebrav, ko se mu je zdela ure cele večnost.

Franco je peškili na kotledu, toda čui tam spređaj je take zaverevano setal besede, kot bi bil sam vase zaljubljen. Uraz skrbil Denet, se, deset minut in 45 sekund. Naj ga razjezi? Na hitre je pomnožil 9 s 60 in prišel 545.

"Je?" Ivan ga je že enkrat sunil?

"Čez 584 sekunda," mu je Franco odgeveril.

"Kerco," je dobil od Ivana.

"Kvala, emke."

Ke je že vse klop preiskal in našel na njej 12 krat njene ime, se je vendar eglasil svenec.

"Dru...," se je jezil na profesorja, ki ni mogel nehati. Ne, kradne se je le spustil, da bi bile dobre kancati, in Ivan je bil že skeraf pred njim suanj.

" Ej, čestitam, prijatelj ! "

" Čelo so, Zakaj pa ? " je vprašal prisedeči, mislil je, da je to opte eden izmed tistih vsakdanjih " kibicev ".
 " Ne veš ? Le nisi bral v gregorijevski " Dolenjskega lista " ? Izvoli pogledati. " Zanimljivo - pomilajosa se je Lojze zazri vanj in s prstom pokazal na rubriko " Poročili so se ".
 " No, in kaj imam jaz opraviti s tem ? " je zinił Ivan s neke prikrito neustrašitjo.
 " Le poglej, spet imaš snov ... "

" Lepo in prav, samo kje ? " Začel je brati imena drugega za drugim, dokler zadržal se je, Nenaglo ! pa vendar drži, če pije Goranjo Jokačo, trgovska pomočnica, in Lukšič France, asistencenec - Lojze ga je napeto opazoval.

" Radiča, Jožil ! Prva ljubazan je postala, " padajosa zvezda " ?
 " Koje sočalje torej, " mu je pomislil, Lojze reče.
 " Hvale lepa ; adaj sva v enakem položaju, ne ? " Ivanov glas je bil kot pomeh samemu sebi.
 Saj pravzaprav ne ve, kdaj se je začelo. V peti ne, menda se je začel bal se v četrti, samo da se je bal priznati. Bila je najhna črnolasa punčka, kakor pravi jo. " srčkana stvarca, in spočetka precej načevnetna. Se je le šlo, posebno se, ko je je parkrat počakal zvečer, ko je šla po mleko.

Ljubil jo je. / Vrag vedi, če je tudi ona čutila kaj do njega ? / e tistim prvim nezlaganim občutkom lepote, da ni znal drugeče povedati, da jo ima rád, kot v pisnih, Bila mu je ideal, ne simpatije kot pozneje vse drugo, in največ, kar si je upal pri njej, je bilo to, da jo je presilil za poljub. Potem je šla na trgovsko In tisto pomlad je bilo lepo, seveda dokler je bilo, Razšla sta se prijateljsko in roke sta si podala, čeprev sta se še vedno vsak da sročevala. V majem pa je prešla vse, nekdo je stopil med njiju in Ivan je ostal le spomin na tisto lepo hrepenenje.

2 dve leti je od tedaj ...
 " Beter-bet, beter, " je zvikl neke nedelje zvečer, ko se je vrnil od doma, rekel Lojze Ivanu.
 " Zakaj pa ne ! Menda nisi postal še ti tak as, " ga je savnil Ivan.
 " Kaj se, pri Gorančevih bodo kmalu imeli mladino, Joža vsak dan pričakuje ... "

III.

Drug drugemu sta se hotela ogniti, pa se ni dalo.

" Šarbus, Ivan. "

" O, pozdravljen, prijatelj. "

" Kaj greš na plec, ko si se tako elegantno napravil ? "

" Lepo cvileni kravato ima, je mislil Ivan. "

" Ne, ne, spoštujem šolske predpise. Samo večernice imam, "

se je izmazal čono in pomilil Ivanu, češ ali ne razumeš .

" V razgovoru logu se navadno spoveduješ, tam je tvoje svetišče, kaj ne ? Koliko pealnov sta pa še predelala ? si ji že dal odvezo ? "

" Vraga pa odvezo ! Jaz delam pokoro, jas za njengrkv grehe. " Hamojal se je in potegnil iz kupa cigarete.

" Preklete mi ustreheš, " je odkrito povedal Ivan, " saj še vedno nisi nimaš flicke. "

" Se mi je kar zdelo. " Prišgal in spravil cigarete spet v šep. " No, kam pa ti ? "

"Instrukcije imam ob pol sedmih. Koliko je še časa?" ga je vprašal Ivan.

"Deset, dvainajst minut. Do kje sta pa še prišla? Da nista za mrazaj ostala samo pri glagolu amo, a? Jaz bi bil lekalje naprej," se mu je posmehoval Tone.

Takoj na to pa je še dobil odgovor: "Imaš različno. Ti si vedno pred časom, zato pa delaš pokoro, se ti ne da?"

"Ena, ana, dobro si me malkal, krempir imaš." "Ja, sta poča proti postji. Pročej tamo je še bilo, onadva pa dobre volje."

"Ti, pogledj, ne stoji tam tvoja Julija?" "Ja, nampodena nadihno pokuzal Tone z roko proti kostanju, kjer je stala baba za svetiljo."

"Kaj?" se je Ivanu naredil, kot da ni razumel.

"Nič, nič, samo stalo se ni ja, slika je pač podobna sliki, poseba v glavo," Tone ni hotel odnehati.

"Kakor se vzame: toraj ne ne bilo čuditi se boš. Vagovem legu obigral gaber namaste Laura," ga je Ivan jedro zasliš.

Drug drugu sta se narahala..., sipek čas je tekal.

"Lahko boš."

"Lahko noč."

Da sta bila vsak sibi: eden je bil inštrir irat, eden pa k večernic.

Stare Anton:

Oskar se je spominjal, vedno je bila enaka. Živela je v raztrgani bajti, na robu mesta, ki bi se ji po navici reklo, da je brez oken in vrst, taka je bila. Otroci smo se te bane vedno bali. Kako pa tudi ne? Saj je bila prava gospa žena. V raztrgani oble velikih čevljev, z razršenimi lasmi je hodila po bregu in orepo gledala. Ta njen orepi pogled se je osilil na, če je bila sama v naravi.

Večkrat se je zgodilo, da jo je kdo slišal, kako se pogovarja s policami in pticami. Pa tam so pa govorili dolga časa o tem, kako more pogovarjati s stvarmi. To pa je gotovo samo ona smala, osiroma v

Drugače pa ni bila neuka in sabita. Ne. Celo brati je znal in podpišati se, tudi. Je polovnik je smala na pamet do petega kol po cele ure je v sončnih deh presedela na bregu in brala. Če ko je tako slaba, da so jo odpeljali v sirotišnico - drugače sploh ni hota olistati se je vedno - krala manjš na breg k rolicam in pticam.

Večkrat ljudje se večkrat, ko je razumel pogovor o neti, govorili, da bi tudi ušla na tem bregu. In rat, prav se imeli.

Bilo je spomlad, cvetje se je začelo prebujati iz popkov in na bregu je bilo kakor v gaču. V grmovja so bili ptiki, izpod trave, ki se je male ozalostila je kukala trokentica, kakor, da bi se bala časa in nad travo je pomorno pospravljala s svoje glavice beli avonšah.

Na dan je bila Meta zelo nemirna. Večkrat je šla prosit predstojnike, da bi šla vanj, in ko se ji popoldne dovolili, je kljub starosti in oslabelosti okoraj takla. Korda je šutila, da bo sadnjiš videla svet okoli kolpe.

Ko je sonce najbolj kralo, je na pešini umirala stara Meta prišla je umret na svoj ljubljani breg, kakor so poznajo, ko se je ramsela vest o smrti stare Mete, trdili ljudje, ki so jo poznali.

Sedim za mizo. Pred mano! stoji na mizi kozarec z zvončki. Zunanaj brije burja in se zaganja v Sipe, da šklepečejo v onemogliem sr-
cu. "To so zvončki, sem pomislil. Le kdo jim je nalagal, da je pomlad?
Pomislili so svoje glava v sončen dan in vzbrateli misleč, da je pomlad.
Sedaj so tu pred mano, v čaši vode onemogli in oveneli. Onemogli in
oveneli pojo svojo zadnjo pesem: "Kdo je lažnik? Kdo nam je povedal,
da je pomlad in da le ta prinese sončen dan, sončen dan sredi mrzle
zime. Kdo nas je oguljufal za življenje? Kje si lažnik?" Nihče se ne
oglasi. Le veter brije in v šklepetu Sipe odgovarjajo: "Tako je prav,
tako. Ti nisi nič. Ti le oznanjaš pomlad in ljubazen. Kaj mara jaz
za ljubazni! Kot kapljice vode v morju se zgubiš v sovraštvu, ki ga
oznanjaš jaz. Kako si se upal nad nas? Nas je veliko, veliko. Zgubiš
se med nami. Pojdi in umri. Ti moraš umreti!" Prav je tako, prav!
Šklepečejo Sipe, "pogini ljubazen, pogini! Zate ni mesta med nami.
Ti nisi nič, nas pa je veliko, veliko v večnost. Ne išči lažnika!
Povem ti, kdo te je oguljufal, povem ti, povem." Šklepečejo Sipe,
"povem ti. Ta veliki lažnik, ki te je oguljufal za življenje, ta ki
mi ni do ljubezni, to je ona sama in večna in sveta - resnica."

"Da to sem jaz, resnica," se smeje iz vseh kotov: "Ha, ha,
ljubezen bi rad oznanjal! Mar si pozabil, da smo te mi, mi, ki
vladamo v večnost. Jaz resnica in moje sestre smrt in sovraštvu.
Pa ti neboljčenček si mislil, da sem jaz svetnica! Ne, jaz sem
smrt za vse lepo na svetu. Moje ime izgovarjajo s tistim zlaganim
in svatoblinškim glasom, ljubi resnico. Če ljubiš mene, ljubiš lepoto
na svetu, če ljubiš mene, ljubiš smrt!"

"Zbogar, ljubezan, utoni v morju sovraštvu in srda in boš
pozdravljen!" Zvonček je še bolj povešil belo glavico in vzdihnil z
mehčnim vzdihom, z vzdihom, ki je izražal slo po življenju, ljubezni
in lepoti.

Kolenc Dragot: *VB*

JAZ NA ODDIHO

.....

Kolikokrat sem že sam pri sebi ponovil, da ni večjega užitka za človeka,
kakor je potovanje. Da, potovati je res krasno, zlasti če si dobro
zeložen z denarjem. Potovanje je sila, ki ti napravi rad v listnici,
pa čeprav je bila še tako, nabasana z bankovci, pa tudi drobiš najde
kako luknjo, da zleze na svetlo.

Niso vsi ljudje dobri gospodarji, a vendar zna ves številni
človeški rod zapravljati denar. Tudi jaz se ne štejem med dobre gos-
podarje, pač pa me bodo začeli sčasoma hotelirji spoštovati, ker sem
njihov dober znanec in to tudi nekaj pomeni, kajti spoštovanje je
danes tako redka stvar.

Namenil sem se potovati v Split.

Krasna ideja! Zelo me je mikalo, le mojega občeta ne. Ta je
naglašal renčal kakor državnik, ki je stopil na paklenski stroj. Jaz
sem nekaj časa prosil, potem pa sem se začel dobesedno smertiti.
potoži solze so mi vreli iz oči, tako, da sem moral vsako minuto
popiti zajemalko vode, da se nisem čist izsušil.

Da, prijateljčki! Solze so izvrstna stvar! In pomagajo mnogo
bolje kakor pa klistir pri zaprtju. Tudi meni so pomagale. Založil
sem se z denarjem, si spustil v žepo nekaj drobiža, da so novci veselo

Zvenketali in vsak bi lahko še na prvi pogled uganil, koga ima pred seboj.

Očjedral sem v Ljubljano. Kamenil sem se obiskati strica. Sedel bi rad, toda imel sem v žepu denar in zakaj ne bi naročil taksi. Moderna doba je vendar dala svetu toliko različnih pridobitev, da se se te že začele spreminjati v slabo. O dolenjskem vlakcu raje ne govorim, da ne bi zvedeli za njegove rekorde v inozemstvu. V ponosni prestolnici Slovenije sem izstopil. Po četrturnem prerivanju sem malolihod. Rebra so me bolela, v glavi mi je žumelo, kajti med vožnjo mi je padel na glavo dvakrat nek kovčak, ki je tehtal menda več kakor vlak sem. Na svojo aktovko sem seveda nises upal ozreti, njena vsebina se je spraznila v papirnate keše, nasoljeno s steklom dveh steklenic, pomazano s salamo in marmelado.

"To ni nič!" sem se bodril. "Pomisli fant, da se boš peljal s taksijem!"

Ja poravnal sem se zmoškano oblike in pisano kravato, ki se je delala podobnega inozemcu. Potápal sem se za listnico, da sem imel denar takoj pri sebi. Računal sem, da bom ob pet sto dinarjev. Toda kaj je to, izkoristiti moderne pridobitve, fanti! Toda žali! Pred ljubljanskim kolodvorom ni bilo nobene moderne pridobitve. Zastoj sem se osiral, kkrat pa sem pomislil, da sem se morda pripeljal v napečen kraj.

Toda ne! Bila je le Ljubljana. Zbruhnil sem prvo na mestni okraj in razmislil nekaj o modernih mestih, potem pa sem stopil po združenem pločniku.

Tedaj je pripeljal tramvaj. Iha, spoznal sem ga. Veštetokrat sem se že peljal z njim. Sedaj je bil se vedno tisti stari tramvaj, ki služi mestni občini še od vsega začetka. Malo se je postal, ponekod je kugal še drebovje, a bil je eden itnmd tisto malo tramvajev, ki jih moderna Ljubljana posejda. Brž sem skočil gor, da je pod zajedel. Ona seveda strahna. Sprevoznik se tako namerno suh človek sploh ni imel prostora, kjer bi se lahko postavil na noge. Kupil sem karto. Med tem časom pa so moderni ljubljanci tako pritiskali, da sem na drugi strani padel ven. Bunfina nasvidenje tramvaj.

Gledal sem pralne hlače, potem pa sem se vdano napotil do strica kar pač. Moderne pridobitve so mi začele sardeti. V bližnjem stališču sem se dal slikati. Slike sem potreboval za vsak slučaj, ako bi se morda kje spoznal s kako golobico, ki bi mi ugajala. Slike so bile kmalu gotove, a jaz nisem bil zadovoljen. Hotel sem narediti tudi več dekletom. Dal sem se slikati še trikrat in od tisočaka mi je ostalo še deset dinarjev, a katerikoli sem si kupil sladoled. So dveh dnevih sem se naveličal prestolnice in brzec me je potegnil proti Postojni. Strašansko sem ušival, ko je lepa slovenska zemlja bežala mimo mene. Ogledoval sem slakovito skalovje Krane in ugotavljal iz kakšnih kamnin je sestavljena slovenska Primorska. Visoki bori so se dvigali nad skalami in pritlikovo grmovja je dvigalo kamenje, ki ga je tlačilo k tlu. V Postojni je naskočilo nad vagon truma hrvaških malopridnešev, pomnoženih z vožnjo slovenskih kmetov. Stane voza do sualjivo škripale i n železje je ječalo.

"Prostora prosim!" so vzklikali in se gnetli skozi vrata. Skornji so cvillili, kakor da so ukradeni, bosanske ockle so copotale. "Uskni se tovariši!" je rekel nekdo o od prišlecev in me odrinil od okna. "Uskni se, prosim!" mi je rekel drugi. "Daj prostora, fanti!" je rekel tretji.

In jaz sem se ocaikal, kakor ne bi imel na svetu nobenega drugega opravila. Bajal sem prostor ima odrinili so me povsem na rob klopi. "Se malo," je rekel nekdo.

Jaz spoštujem starost. Usknil sem se še malo, toda dovolj, da sem se usedel na tla.

Dedci so se smejali in razgrajali. Jaz sem stal ob strani in vlijudno molčal, ker spoštujem starost. In ta starost se je prerekala in klela kakor največji politiki modernega sveta.

Ta neki gostaji smo se za dalj časa ustavili. Nisem se razburjal. Vajen sem tega. Tudi vlak, ki vozi iz Novega mesta v Stražo ima take zamude. To se mi zdi povsem moderno.

Neki možak mi je ponudil cigareto. Ker spoštujem starost, sem jo vzel, čeprav ne kadim. Nekaj časa sem jo žulil, ko pa so se na njej naredili žulji, sem jo vrgel skozi okno in možaku, ki je pravkar prišel mimo, požgal vso plešo.

Končano - Heja! Od predolge stoje sem dobil revmo, da sem komaj zlezal iz voza. Povprašal sem cestne pobaline, kje leži pristanišče in imel sem srečo. Ležja je odplula čez deset minut. Pri putniku sem kupil vozni listek. Ko sem plačal, sem ugotovil, da imam v listnici mnogo več dijaških izkaznic in vlakovnih vozovnic kakor pa denarja.

Dobral sem iz šepov nepotrebno drobnarijo in sklenil sem, da jo vržem ob prvi priliki v morje. Ko sem stopil na mostič, ki je vezal ladjo s kopnim, se me je oprijela nenadoma strašansko smola. Pomislite! Namesto nepotrebni reši sem vrgel v morje vozni listek za Split. Zgrabil sem se za lasa in gotovo bi jih vse izruval, da me ne bi bilo sram nositi plaše. Policaji so prileteli, ker so se bali, da se mi je smesalo. Ljudstvo je letelo skup in nazadnje je prišel še sam kapitan.

"Ur!" sem krulil. "Tovariši, pomislite, da sem vrgel vozovnico v morje!" Vse skup sem povedal tako nerazložno, kar me je davila jeza, da ni ubogi kapitan razumel niti besedice. "Kaj hoče?" je spraševal okoli stoječe. Znajevali so z glavami. Znael sem se. Kolikor toliko sem znal nemški, zamrmral sem nekaj o neki karti in pokazal v morje. Kapitan me je razumel. "Res imate smolo," mi je rekel v naračni nemščini, "toda ne razburjajte se! Kar stopite na ladjo! Ako želite kosilo, vas priporočim v kuhinji?" "Bitte! Sie sind sehr gefällig!" sem blesknil tjevdan. Veljavni mož se je nasmehnil v brčice. Zelo rad je imel tujce, kajti zavedal se je koliko dobi država od turizma. Bil je tudi prepričan, da se nisem zlagel, kajti trdil je, da tujci - vsaj Nemci nikoli ne lažejo.

Ladja je odplula. Prostora sem imel dovolj. Kapitan me je vabil k sebi v kabino, jaz pa sem raje ostal na palubi, ker sem se bal, da bi se v nemščini zalotela. Volnja z ladjo je zares udobna, vlasti, ako te imajo za tujca. Na brod je mogočno rezal sinjo gladino Jadrana. Galebi so kročili nad ladjo, potniki so jim metali kruh in ptice so bile z nami zelo zadovoljne, mi pa tudi z njimi. Prinesli so mi sijajno kosilo, vredno vsakega inozemca. Res so mi ga drago zaračunali, toda to jim nič ni obtežilo vesti, kajti prepričani so bili, da imam denarja več ko dovolj. Tisti večer sem spal v Splitu. Najel sem zasebno sobo in takoj drugi dan sem pridna obiskal turistična pota. Potepal sem se po trgu in sijal sem v stare ribiške barake, ki so menda tukaj še iz časov avstroogorske. Zavihal sem v kinodvorane in obiskal sem Marjan, tako slavne dalmatinske goro, ki se opeva celo v narodnih pesnih. Kazal sem cele opicam v Hivalskem vrtu in proučeval muzej na vrhu Marjana. Tudi na zgodovinske spomenike nisem pozabil. Sprehajal sem se po Bioklicijanovi palači, sicer ne toliko zaradi zgodovinske pomembnosti kolikor zaradi številnih restavracij, ki so se vrstile pod streho rimskega cesarja. Toda bil je julij in bilo je vroče. Še sneg bi skopnel, pa ne bi denar.

Nekoga jutra sem sedel za mizo v restavraciji. Vlačji natakali so mi ljubezljivo prikloni:

"Želite, prosim?"

"Kislo miko!"

Še isti dan sem odpotoval nazaj v Slovenijo...

EPIGRAM

M r a č n j a k u

Kot sam je vedno mračen,
mračnjske nazore ima.
Ker so podobni njemu redki že,
moderni so -njegovi spet - morda.

M n o g i m

"Poglej, kako pokonči nosijo glave."
"Ker so prazne:pa jih ne teže."

